

MAGYAR ORSZÁGOS LEVÉLTÁR
2010. ÉVI SZÖVEGES BESZÁMOLÓJA

1. Feladatkör, tevékenység

1.1. A intézmény neve, törzskönyvi (PIR) azonosító száma, honlapjának címe.

- a.) Az intézmény neve: Magyar Országos Levéltár
- b.) Törzskönyvi (PIR) azonosító száma: 309172
- c.) Honlap címe: www.mol.gov.hu

1.2. Az ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változások, a szakmai működés értékelése a jellemző mutatókkal.

A Magyar Országos Levéltár az Alapító Okiratban meghatározott, az abban hivatkozott – 1995. évi LXVI. A közokiratokról, a közlevéltárakról, és a nyilvános magánlevéltári anyag védelméről szóló törvényben – meghatározott levéltári tevékenység.

A 2010. év, hasonlóan az előző évekhez, egy szűkülő költségvetési előirányzaton alapult.

Az intézmény működését a beszámoló évében kedvezőtlenül befolyásolta a dologi kiadásokból és a személyi juttatásokból történt elvonás. A folyamatos működést részben az előző évi maradványból, részben a személyi költségekben elért fokozott megtakarításokból finanszíroztuk.

Mindez továbbra is megnehezítette a rendszeres, átgondolt gazdálkodást, gyakorlatilag lehetetlenné tette a rövid távú tervezést is. A takarékosági intézkedéseknek köszönhetően megőriztük fizetőképességünket és elvégeztethettük az elháríthatatlan műszaki jellegű munkálatokat. A működőképesség megőrzésének mértékében tartottuk karban informatikai rendszerünket. Költségvetésünk stabilitásának és fizetőképességünknek megőrzésében fontos szerepet kaptak a reprográfiai műhely által külföldi megrendelésre végzett munkák bevételei, illetve a Nemzeti Kulturális Alaptól és a Nemzeti Erőforrás Minisztériumtól kapott pályázati jellegű és egyéb támogatások. Ezek nélkül a szakmai alapfeladatok sem lettek volna teljesíthetők.

Növekvően súlyos gondot jelent, hogy a Hess András tér/Szentháromság téren fekvő II. számú épületben a Magyar Kultúra Alapítvánnyal fennálló társbérleti viszony hovatovább csupán szolgalmi jog keretében biztosítja a Levéltár helyiségeinek a megközelítését. Indokoltnak tartjuk és kezdeményeztük az épületmegosztásra vonatkozó alapszerződés

felülvizsgálatát és módosítását. A fűtési rendszer leválasztása is időszerű és indokolt, ebben kiemelkedő fontosságú volna a levéltár fenntartó támogatása.

A takarékosági intézkedések befolyásolták a munkaerő-gazdálkodást, amennyiben továbbra is arra kényszerültünk, hogy megváljunk nyugállományba került vagy a nyugdíjkorhatárt elért (gyakran kiemelkedő szakmai tapasztalatokkal rendelkező) munkatársainktól és így biztosítsuk a dologi kiadások fedezetét. Jelentős problémát okozott továbbá a 2009. II. félévben életbelépő létszámstop, amely kedvezőtlenül befolyásolta a Levéltár munkaerő-gazdálkodását. A kieső létszámok pótlása jelentős többletterhet rótt a munkatársakra, egy-egy osztályon a feladatok ellátása csak jelentős túlmunkával valósult meg, problémát okozott továbbá, hogy jutalmazni a jelentős többletterhet felvállaló munkatársakat sem tudtuk a jutalmazási célra fordítható költségvetési előirányzat zárolása miatt.

1.3. Az év folyamán végrehajtott szervezeti, szervezési, egyszerűsítési, takarékosági intézkedések, azok okai (jogszabályváltozás, stb.) és a gazdálkodásra, feladatellátásra gyakorolt hatásuk, az intézményhálózat és a feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések.

A legnagyobb problémát Intézményünknek továbbra is a dologi kiadások emelkedése okozta. A közüzemi szolgáltatók által alkalmazott díjtételekre, a központi adókulcsemelésekre Intézményünknek semmilyen ráhatása nincs, így a szolgáltatók, szállítók által a szolgáltatás és a termék árában érvényesített infláció mértékére sem. Szinte az egész év során éreztette hatását a válság, az ebből adódó devizaárfolyam ingadozását a szállítók szintén a szolgáltatás igénybevevőjére hárítják át.

A működés fenntartása érdekében az anyagfelhasználások tekintetében (tisztítószer, irodaszer, stb.) az igényeket felülvizsgálva, több beszállítói árajánlatot bekérve, a kedvezőbb beszerzési forrást igyekeztünk megtalálni. Szakmai anyagok tekintetében (pl. restaurátor anyagok, levéltári savmentes dobozok, stb.) a piac beszűkült, így mozgásterünk az előbbieknél sokkal szűkösebbek.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1 A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

A Magyar Országos Levéltár kiadásainak és bevételeinek részletes elemzése ismertetése előtt szükséges rögzíteni, hogy a beszámolóban, így a táblázatban szereplő tételek pénzforgalmi szemléletű adatokat mutatnak, így a valós gazdálkodásról – jellegüket tekintve – nem adnak, és nem is adhatnak valós képet. Erre a problémára várhatóan az üzemgazdasági szemléletű számviteli adatok megoldást nyújtanak majd.

KIMUTATÁS

az intézmény 2010. évi főbb előirányzatainak alakulásáról

(adatok ezer forintban)

	2009. évi tényleges teljesítés	2010. évi eredeti előirányzat	2010. évi módosított előirányzat	2010. évi teljesítés
<i>Kiadások összesen:</i>	1.129.292	1.011.051	1.258.384	1.093.938
Működési kiadások összesen:	1.073.180	1.000.551	1.233.834	1.071.690
- ebből személyi juttatások	619.854	732.620	739.640	642.789
dologi kiadások	265.022	72.700	301.326	266.692
Felhalmozási kiadások összesen:	54.995	10.500	24.247	22.248
- intézményi beruházási kiadások	48.306	10.500	23.850	21.851
- központi beruházás				
- felújítás	4.202			
- egyéb intézményi felhalmozási kiadások	3.604		397	397
2009. évi tényleges maradvány	178.477			
2010. évi tényleges maradvány				125.467
<i>Bevételek összesen:</i>	1.307.769	1.011.051	1.258.384	1.219.102
Támogatás	1.073.380	931.051	940.155	940.155
Működési bevételek	45.943	80.000	80.000	41.021
Átvett pénzeszközök	86.357		59.752	59.752
- működési célra	81.321		59.376	59.376
- felhalmozási célra	5.036		376	376
Egyéb bevétel	5.900			
Pénzmaradvány igénybevétele			178.477	178.174
Létszám (fő)	262	262	262	251
Engedélyezett létszám (35. úrlap 13. sor)	262	262	262	262
Tartósan üres álláshelyek száma (35. úrlap 17. sor)				11
Átlagos statisztikai állományi létszám (35. úrlap 18. sor)				226

A kiadásaink 2010. évre a 2009. évi bázishoz viszonyítva, közel 3 %-os csökkenést mutatnak.

Mind a személyi jellegű kiadások, mind pedig a dologi jellegűek növekedést mutatnak a 2009. évi pénzforgalmi adatokhoz viszonyítva. A személyi jellegű kifizetések 3 %-al növekedtek, amely abszolút értékben 22.935 e Ft összegnek felel meg. Ennek oka, hogy a takarékosabb gazdálkodás, a szűkülő költségvetés ellenére a munkavállalóinkat béren kívüli juttatásban részesítettük, így étkezési jegy, és üdülési csekk, internet utalvány, valamint az iskolakezdési támogatásban, amelynek nagyságrendje a 2009. évi juttatások mértékét meghaladta. Ezen kívül semmilyen formában nem tudtuk a munkatársak által elvégzett munkát elismerni, ezen juttatások kisebb terhet róttak Levéltárunkra, mintha egyéb személyi juttatás címén fizettünk volna. Így a dologi kiadásokat is fedezni tudtuk.

A dologi kiadások pénzforgalmi adata hasonlóan alakult, mint az előző évben. Ennek oka, hogy az anyagok beszerzésekor, ár és minőség tekintetében a legkedvezőbb forrásból történtek a beszerzések. Jelentősebb megtakarítást értünk el a közüzemi szolgáltatási szerződések módosítása során.

Intézményi beruházásaink értéke közel 50 %-os csökkenést mutatnak a 2009. évi kiadásokhoz viszonyítva. (Az eltérés 32.747e Ft.) Ennek nagyságrendjét befolyásolja a fenntartói támogatás, valamint az elért és szabadon felhasználható saját bevétel nagysága.

Bevételek alakulása

Az intézményi bevételek 2010. évben a bázis adatokhoz viszonyítva 93,22 %-on teljesültek. A csökkenés összege számottevően a saját bevételeket érintette, amely közel 10,7 %-al marad alatta a 2009. évinek. A támogatás összege közel 12,4 %-al csökkent. Az átvett pénzeszközök szintén 30,8 %-al csökkentek az előző évi nagyságrendhez képest. A bevétel legnagyobb részét a támogatás teszi ki, amely az összbevételben belül 2009. évben 82,1 %-os, míg 2010. évben 68,9 %-os nagyságrendet képviselt.

A saját bevételeknél az eredeti előirányzat 80.000 e Ft összegben került meghatározásra. Az év során többször is jeleztük, hogy ezt a nagyságrendet teljesíteni nem tudjuk. A teljesítés az eredeti előirányzathoz viszonyítva 51,28 %; a 2009. évi tényleges teljesítéshez hasonlítva közel 89 %. A két év bevétele között a különbség nem számottevő, 5000 e Ft összeg. A saját bevételt tekintve az elmúlt év során a szerződéses partnereink esetében éltünk a szerződésben rögzített díjemeléssel mértékével, a vevői kintlévőségünk behajtása iránt – a követelés lejárta esetén – intézkedtünk. A bevételszerző tevékenységünk behatárolt, ennek nagyságrendje éves szinten kb. 50 m Ft összeg, amely bevétel nagyság mögött számottevő kiadás is van, így például a levéltárosi tanfolyammal kapcsolatos kiadások, vagy a kiadvány értékesítésből származó bevétel. Így ezen bevétel nagyság a pénzügyi pozíciókat nem minden esetben mozgatja pozitív irányba.

Az átvett pénzeszközök viszont nagymértékben csökkentek az elmúlt év során, ennek oka, hogy a korábban pályázható összegek lecsökkentek, azokat több esetben saját forrással kellett kiegészítenünk, pénzforgalmi szempontból a 2011. évi költségvetési évben jelennek meg.

A függő kiadások között szerepeltetjük a december hónap során kifizetett hóközi munkabérral kapcsolatos tételeket, valamint 6 fő munkavállaló miatti munkabért, mindösszesen 10.513 e Ft összegben.

A függő bevételek tartalmazzák az EU-s projekttel (9.883 eFt), e-levéltári projekttel kapcsolatos előleg 2010. december 31-ig fel nem használt összegét (36.788 e Ft), valamint téves utalások, kétszeres kifizetések összegét 46.999 e Ft értékben.

2.1.1 Az előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló főbb tényezők bemutatása:

- Az év folyamán sem szervezeti változásokra, sem feladatátcsoportosításokra a levéltár tekintetében nem került sor.

Az előirányzat-módosításokat a beszámolóhoz csatolt – 1. számú - táblázat szemlélteti.

A támogatások rendelkezésre bocsátására 2010. utolsó negyedévében került sor. Azon támogatási összegek esetében, amelyek elszámolási határideje 2011. április 30, a megvalósítás határideje megtörténik.

2.1.2 A személyi juttatások előirányzata alakulásának bemutatása, a létszámváltozások, illetve az ahhoz kapcsolódó személyi juttatási előirányzatok alakulása, az előző évhez viszonyított 1 főre számított átlagkereset változásával együtt, a végrehajtott létszámcsökkenéssel elért megtakarítás éves szintű hatása.

A személyi juttatáshoz kapcsolódó kimutatást jelen szöveges beszámolóhoz csatolt 2. számú melléklet tartalmazza.

2.1.3 A dologi kiadások előirányzata változásának a bemutatása, feltüntetve a takarékosági intézkedéseket is.

A dologi kiadások összege 2010. évben 266.692 e Ft volt. Az összes kiadáson belül, 24,38 %-os, a működési kiadásokon belül 24,9 %-os nagyságrendet képviselnek. 2009. évben ugyanezen mutatószámok nagyságrendje: 23,47 %; illetve 24,7 %. Mindkét mutatószám a bázis időszakhoz viszonyítva hasonló nagyságrendet mutat. Ennek oka egyrészt, hogy a pályázatok során – azok eredményessége miatt – a dologi kiadások is növekedtek, másrészt az előirányzat maradványunk nagy részét szintén dologi kiadások teljesítésére fordítottuk.

Az év során a készletbeszerzések esetében – nem pályázathoz kapcsolódó – a szigorú gazdálkodást szem előtt tartva negyedéves felhasználásokat engedélyeztünk szervezeti egységeink számára (tisztítószer, irodaszer), a legszükségesebb készleteket szereztük be, a kiadások a meglévő raktári készletekből fedeztük. A közüzemi szolgáltatások tekintetében a szerződéseket – amely esetben erre a szerződéses feltételek lehetőséget biztosítottak – felülvizsgáltuk, újrakötöttük a szerződésekben szereplő lekötött kapacitásokata valós és várható igényeknek megfelelően rögzítettük.

2.1.4 A felhalmozási kiadások előirányzatának alakulása

A felhalmozási kiadások összege 2010. évben 21.851 e Ft

Felhalmozási kiadások

2010.évi eredeti előirányzat 10.500 eFt, módosított előirányzat 23.850 eFt, a teljesítés 21.851eFt.

Az intézményi beruházások az alábbiak:

Bécsi kapu téri tűzjelző rendszer bővítése	2.985 eFt
Bécsi kapu téri törvénytár szoba kialakítása	4.625 eFt
Bécsi kapu téri törvénytár riasztó rendszer	493 eFt
Óbuda keringető szivattyú	485 eFt
Immateriális javak beszerzése	1.122 eFt
Számítástechnikai eszközök beszerzése	10.463 eFt
Ügyvitel technikai eszközök (spirálozó gép)	179 eFt
Légállapot mérő eszközök	113 eFt
Állványsor, polcrendszer	880 eFt
Egyéb gépek (videokamera rendszer)	506 eFt
.....	
Összesen:	21.851 eFt

A rendelkezésre álló szűkös költségvetési keretünket próbáltuk kiegészíteni 2010. évben, ennek során – még a bevezetésre kerülő beszerzési stoppot megelőzően (1132/2010. (VI.18.) Kormányhatározat) – informatikai eszközöket és ezekhez kapcsolódó immatariális javakat szereztünk be.

Az állományvédelmi feladatok megfelelő színvonalú ellenőrzése miatt a raktárakba légállapotmérőket vásároltunk. Ingatlanokat érintően kialakításra került az ún törvénytárszoba. Tűzjelző rendszerünket tovább fejlesztettük közel 3 m Ft értékben, valamint a Hess András téri kutatóteremben a korábbi elavult kamerarendszert cseréltük le.

2.2 A bevételek alakulása

2.2.1 A bevételek jellege, típusai, a többletbevételek alakulása, a tervezettől való eltérések okai. A bevétel tervezettől való elmaradásának okai.

Intézményi összes bevételünk 1.219.102 e Ft, amely közel 88.000 e Ft összeggel marad alatta a 2009. évi tényleges pénzforgalmi bevételeknek. A bevételek alakulását a beszámoló korábbi részében már elemeztük.

2.3 Követelés állomány alakulása

Követelésállományunk 2010. december 31-én 2.210 e Ft összeg volt, amely összegből:

Le nem járt fizetési határidejű követelésállomány	50 e Ft;
Lejárt fizetési határidejű tartozásállomány	2160 e Ft;
amelyből:	
- 0 - 30 nap közötti lejáratú	807 e Ft;
- 31 – 60 nap közötti lejáratú	331 e Ft;
- 61 – 90 nap közötti lejáratú	130 e Ft;
- 91 – 120 nap közötti lejáratú	123 e Ft;
- 121 – 150 nap közötti lejáratú	123 e Ft;
- 151 – nap közötti lejáratú	646 e Ft

A lejárt fizetési határidejű vevői követelések az Úri utcai lakók bérleti díjával, sokszorosítási szolgáltatás igénybevételével, valamint kiadvány értékesítéssel kapcsolatosak, amelynek pénzügyi rendezése folyamatban van. A vevőket fizetési felszólításban értesítettük hátralékukról, a követelések behajtása iránti intézkedéseket megtettük.

2.4 Előirányzat-maradvány

2.4.1 A 2009. évi előirányzat maradvány főbb felhasználási jogcímei.

A 2009. évi pénzmaradvány összege: 178.477 e Ft összeg volt, amelyből

- felhalmozási kiadásokra	10.171 e Ft;
- személyi juttatásra	20.165 e Ft;
- járulékra	1.934 e Ft;
- dologi kiadásra	145.904 e Ft

összeg került felhasználásra.

2.4.2 A 2010. évi előirányzat-maradványok alakulása, összetétele, keletkezésének okai

A 2010. évi pénzmaradvány alakulását jelen szöveges beszámolóhoz mellékletként csatolt 3. számú melléklet tartalmazza.

A pénzmaradványon belül jelentős tételt képvisel a pályázati támogatásként kapott – 2010. évben – fel nem használt összeg. A pályázati összegekkel kapcsolatban jelen beszámoló korábbi részeiben már kitértünk.

3. Egyéb

3.1 A gazdálkodás és a vagyonváltozás összefüggései, az intézményi vagyon állományváltozásának értékelése, a 2010. évben végrehajtott vagyonhasznosítások, a befolyt bevétel és felhasználása.

2010. évben a Magyar Országos Levéltár vállalkozási tevékenységet nem folytatott.

3.5 A dolgozók lakásépítésének, vásárlásának támogatására fordított kölcsön összege, a kölcsönben részesítettek száma.

2010. évben a dolgozóknak ilyen jogcímen juttatás nem történt, a rendelkezésre álló forrás 2010. december 31-én 1.796.609 Ft összeg volt.

3.6 Be kell mutatni és számszerűsített adatokkal alá kell támasztani az Európai Unió programok keretében elvégzett vagy megkezdett feladatokat és az ezzel kapcsolatos ráfordításokat és az egyéb nemzetközi segélyprogramok keretében beérkezett pénz- és egyéb eszközöket, továbbá azt, hogy azokkal kapcsolatban milyen volumenű saját költségvetési források kerültek felhasználásra.

A Magyar Országos Levéltár 2 konzorciumi partnerrel együtt (Kopint Datorg Zrt; Budapest Főváros Levéltára) Az Elektronikus Kormányzati Operatív Program (továbbiakban: EKOP) keretében a 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet (továbbiakban: Vhr.) 15.§ (1) bekezdés szerint, mint Konzorciumi Taggal megkötött Támogatási Szerződés alapján finanszírozott, EKOP 1.2.8-2008-08-0001 számú, „Elektronikus Levéltár projekt megvalósításához intézményünk 647.418 e Ft összegű támogatást nyert el. A támogatás összegéből 71.310 e Ft összegű előleget utalt le a támogató, amely összegből 2009. december 31-ig 11.025 e Ft összeget, 2010. december 31-ig további 23.496 eFt-ot használtunk fel. A projekt megvalósításának határideje a 2010. december 31-én érvényes Támogatási szerződés alapján 2012. első negyedéve. A projekt a támogatási forrásból valósul meg. A támogatási szerződésben rögzítetteknek megfelelően Intézményünk negyedévente a konzorciumi partnerekkel együttesen projekt előrehaladási jelentést készít.

4. A költségvetési év gazdálkodásának általános értékelése

A gazdálkodás során a szakmai színvonal fenntartása és az alapító okiratban rögzített feladatok :

2010. évben az ésszerű és takarékos gazdálkodás eredményeként az előző évhez viszonyítva gazdálkodásunk eredményeként pénzügyi helyzetünk nem romlott.

A pénzmaradvány jelentős- 81,75 % - részét fordítottuk dologi kiadásokra. A működéshez szükséges anyagokat, eszközöket az érintett szervezeti egységek részére a szükséges, de nem minden esetben elégséges mértékben biztosítottuk.

Mindezek együttesen azonban azt eredményezték, hogy a személyi jellegű kifizetésekre a korábbi évekhez hasonló, de összetételében eltérő (lásd cafetéria) összeget tudtunk fordítani. Eszközállományunk a 2009. évhez képest számottevően nem emelkedett, ennek oka a költségvetés behatárolt kerete, valamint, hogy a támogatás visszavonás következtében szabad forrás 2010. utolsó negyedében szabadult fel, így eszközbeszerzést, az elengedhetetlenül szükséges eszközök pótlása mellett nem terveztünk.

A beszerzések korlátozását jelentette továbbá, hogy a december hónap folyamán teljesíthető kiadások nagyságrendje a 2010. november hónap pénzforgalmi kiadásait nem haladhatta meg. Ez a szállítói állomány nagyságrendjéhez is hozzájárult.

Kötelezettségállományunk, szállítói kötelezettségünk a 2009 évi kötelezettségállományhoz képest hasonlóan alakult, (2009. december 31-én 22.453 e Ft; 2010. év december 31-én 23.580 e Ft összeg) amely számlák kiegyenlítésére 2011. év elején került sor. Pénzkészletünk csökkent az előző év hasonló időszakához viszonyítva, (2009. december 31-én 234.196 e Ft; 2010. év december 31-én 163.750 e Ft)mindezen tényezők együttesen nem befolyásolták kedvezőtlenül pénzügyi pozíciónkat.

5. Egyéb, az intézmény által lényegesnek tartott információk

Összességében a legjelentősebb gondot – miként ezt több alkalommal is rögzítettük – az jelentette, hogy az intézmény által használt (részben műemléki) épületek megfelelő karbantartására, mindinkább elháríthatatlan felújítására, esetleges korszerűsítésére változatlanul igen szerény pénzügyi fedezet állt rendelkezésre. A fenntartó által évente rendelkezésre bocsátott – felhalmozási kiadásra fordítható – összeg nagyságrendje évente csökkentő tendenciát mutat. A 2009-2010. években az erre a célra biztosított forrás a költségvetési bevétel azonos nagyságrendű (10.500 e Ft) Így nem nyújt fedezetet még a kötelezően teljesítendő állagmegóvási feladatok teljesítésére sem.

A Bécsi kapu téri épületben több éve – források nem léte miatt megoldatlan – többek között – az épület hátsó mellvéd falának „újraépítése”, mivel az a téli időszakban bekövetkezett fagyások miatt balesetveszélyessé vált. Itt kell azonban megjegyeznünk, hogy a fenntartó felé, az erre vonatkozó forrásigényünket a korábbi években is jeleztük.

Általánosságban elmondható, hogy a várban elhelyezkedő épületeink nyílászárói, elsősorban az ablakok rossz állapota nem csupán az épület állagát veszélyezteti, hanem veszélyt jelenthet a levéltárban őrzött iratanyagokra, a munkavállalókra, illetve az utcán elhaladó járókelőkre is.

Az épületeken lévő esőelvezető csatornák felújítása sürgető, valamint a korábbi években megkezdett nyílászárók (ablakfelújítás) felújítását is folytatni szükséges a Hess András téri épületek raktáraiban, azok állaga és a balesetveszély fennállása miatt.

Évek óta megoldatlan probléma szintén a Hess András téri épületben az önálló fűtési és melegvíz rendszer kialakítása, amely megvalósítása jelentős megtakarítást eredményezhetne a jelenlegi kiadásokhoz viszonyítva.

Fentiekben részletezett problémákkal az intézményfenntartónak mielőbb számolnia kell a tervezés szintjén, még akkor is, ha láthatóan a költségvetés helyzete jelen pillanatban semmiféle mozgásteret ezekre a célokra nem enged.

Budapest, 2011 április

Dr. Reisz T. Csaba
főigazgató

dr. Lőrincz Ágnes
gazdasági igazgató